

Projekt

z dnia 15 listopada 2024 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY PSZCZÓŁKI**

z dnia ..... 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej Gminy Pszczółki na lata 2024 -2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. z 2024 r. poz. 1465 i poz. 1572) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. z 2024 r. poz. 424 i 834) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Pszczółki na lata 2024 - 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3. Traci moc uchwała nr XXIV/266/13 Rady Gminy Pszczółki z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na gminnej tablicy ogłoszeń.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
GMINY PSZCZÓŁKI
NA LATA 2024-2030**

Spis treści

Wprowadzenie	str. 3
I. Podstawy prawne Programu	str. 4
II. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej - ujęcie teoretyczne	str. 5
III. Diagnoza przemocy domowej	str. 11
IV. Cel główny i cele szczegółowe Programu	str. 35
V. Adresaci Programu	str. 36
VI. Przewidywane efekty realizacji Programu	str. 37
VII. Źródła finansowania Programu	str. 37
VIII. Monitoring i ewaluacja	str. 37
IX. Sprawozdawczość	str. 38

Wprowadzenie

Niniejszy Program wyznacza cele i kierunki działań Gminy Pszczółki w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w perspektywie programowej obejmującej lata 2024-2030. Dokument stanowi nową wersję „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXIV/266/13 Rady Gminy Pszczółki z dnia 18 grudnia 2013 r.

Potrzeba aktualizacji Programu wynika z nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r., której zmiany weszły w życie 22 czerwca 2023 r. w celu budowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wymagając zmian dostosowujących dokumenty samorządów do nowych przepisów prawa oraz nowego nazewnictwa. Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.) w art.18 i 71 wskazano, że instytucja rodziny objęta jest szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględniać w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Ponadto zgodnie z art.33 kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej ma równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. Szczególnie chroniona instytucja rodziny ustrojowo jest łączona z podstawową dla systemu praw człowieka zasadą ochrony życia rodzinnego (art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) i prawem rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem (art. 48 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), natomiast zgodnie z art. 72 Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, szczególnie przed przemocą ze strony osób najbliższych. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy jest zadaniem priorytetowym samorządu gminy, a opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznającej Przemocy Domowej Gminy Pszczółki na lata 2024-2030 jest spełnieniem zapisu zawartego w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (art. 6 ust. 2 pkt.1) z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje od 22 czerwca 2023 r.

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 ze zm.).

Ustawa określa:

- ✓ zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- ✓ zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- ✓ zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w tym:

- ✓ opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej;
- ✓ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- ✓ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- ✓ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Celem programu jest rozpoznawanie i podejmowanie działań skierowanych na zmniejszanie zjawiska przemocy domowej. Z uwagi na istotny problem jest to działanie długofalowe wymagające współpracy wyspecjalizowanej kadry oraz specjalistów z różnych instytucji i organizacji. Idea programu wynika z zapisów prawnych, informacji teoretycznych na temat zjawiska przemocy domowej, a także

dotychczasowych doświadczeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach. To przede wszystkim charakterystyka przypadków ujętych w procedurze „Niebieskie Karty” oraz możliwości udzielania wsparcia powodują, że Program jest dokumentem długofalowym. Zawiera on m.in. podstawy prawne, zasady działania, cel główny, cele szczegółowe, wymienia realizatorów oraz adresatów programu. W części teoretycznej zawiera definicję i podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy domowej. Jego głównym celem jest ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Pszczółki oraz ograniczenie negatywnych skutków tego zjawiska. Przedstawione zostały dane statystyczne instytucji współpracujących w tematyce przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Pszczółki. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej cele, działania i zadania Programu będą mogły podlegać ewaluacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej uwzględniając potrzeby mieszkańców naszej gminy.

Niniejszy program został przygotowany przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach będących członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach.

I. Podstawy prawne Programu

Obowiązujący system wsparcia rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej opiera się przede wszystkim na fundamentalnej zasadzie konstytucyjnej zapisanej w **Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 2009 Nr 114 poz. 946)** oraz:

- ustawie z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809),
- ustawie z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 ze zm.),
- ustawie z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.),
- ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz.2151),
- ustawie z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2024 r., poz. 609 ze zm.),
- ustawie z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 145 ze zm.),
- ustawie z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17),
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),
- Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz.1827),
- uchwale Nr LXXVII/461/23 Rady Gminy Pszczółki z dnia 10 lipca 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. Urz. Woj. Pom. Z 2023 r. poz. 3734),
- zarządzeniu Nr 72/23 Wójta Gminy Pszczółki z dnia 12 września 2023 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej zmienionym Zarządzeniem nr 19/24 Wójta Gminy Pszczółki z dnia 11 marca 2024 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 72/23 Wójta Gminy Pszczółki z dnia 12 września 2023 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Treść i postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Pszczółki na lata 2024-2030 są spójne z krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy domowej, tj. Rządowym

Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki na lata 2021-2030.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Pszczółki na lata 2024-2030 został opracowany na podstawie m. in. Materiałów, sprawozdań oraz działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach.

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej Gminy Pszczółki na lata 2024-2028 wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej – ujęcie teoretyczne

Problem przemocy domowej jest bardzo złożony. Pojawia się w różnych rodzinach bez względu na status materialny, wykształcenie, wiek itp. Także w dobrze sytuowanych tzw. „normalnych” rodzinach. Zgodnie z definicją zawartą w słowniku języka polskiego „przemoc to przewaga wykorzystywana w celu narzucenia komuś swojej woli, wymuszenia czegoś na kimś, też narzucona komuś bezprawnie władza”. Pojęcie to obejmuje rodzaje przemocy stosowanej przez jednego człowieka w stosunku do drugiego.

Należy pamiętać, że kodeks karny określa czyny zabronione, które mogą stanowić akt przemocy domowej:

- Zgodnie z **art. 207§ 1 k. k.** „kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat”.
- Jeżeli czyn określony powyżej połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat. Jeżeli następstwem czynu określonego w poprzednich paragrafach jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat.
- **Art. 191§ 1 k. k.** – Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (ściganie z urzędu).
- **Art. 197§ 1 k. k.** – Kto przemocą lub groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od 1 roku do 10 lat (ściganie następuje na wniosek osoby pokrzywdzonej).
- **Art. 209 § 1 k. k.** – Kto uporczywie uchyla się od wykonywania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nałożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych podlega karze pozbawienia wolności do lat 2 (ściganie na wniosek osoby pokrzywdzonej).

1. Definicja przemocy domowej

Od dnia 22 czerwca 2023 r. zgodnie z art. 2 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez przemoc domową rozumie się: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

2. Katalog osób doznających przemocy domowej:

- małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletni, wobec których jest stosowana przemoc domowa.
- Osoba stosująca przemoc domową – to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.
- Świadek przemocy domowej -to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

3. Formy przemocy domowej:

- **Przemoc fizyczna** to forma najczęściej kojarzona z tym zjawiskiem. Charakteryzuje się agresywnym zachowaniem sprawcy, często wiąże się z uszkodzeniem ciała ofiary lub niesie takie ryzyko np.: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.
- **Przemoc psychiczna** zwana jest również przemocą emocjonalną. Niszczy poczucie własnej wartości i godności. Bardziej rani drugiego człowieka niż przemoc fizyczna. Zawiera przymus i groźby, to: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.
- **Przemoc seksualna** wiąże się z naruszeniem intymności, jest zmuszaniem do niechcianego, nieakceptowanego zachowania seksualnego. To wymuszenie przez partnera nieakceptowanej formy aktywności seksualnej wbrew woli: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.
- **Przemoc ekonomiczna** to ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, wydzielanie pieniędzy nawet, gdy partner/partnerka pracuje zawodowo. To celowe pozbawianie środków do życia: niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

- **Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej (cyberprzemoc):** wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.
- **Inny rodzaj zachowań:** zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

Z definicji tej wynika, że przemocą domową może być zachowanie, które jest jednorazowe i spełnione są 4 elementy:

- Jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania. Zachowania z użyciem form przemocy służą w uzyskaniu różnych rzeczy np. posłuszeństwa.
- Jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą. Jest silniejsza np. fizycznie, psychicznie, materialnie, zawodowo, społecznie i w wymiarze tej przewagi oddziałuje na osobę słabszą po to, aby zmusić ją do podporządkowania się swoim życzeniom.
- Działanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej. Jedna osoba daje sobie prawo, by drugą uderzyć, obrazić, skrytykować, zabrać jej coś, nie dać, ukarać. Nie liczy się z jej potrzebami, życzeniami, uczuciami.
- W wyniku powyższej sekwencji zdarzeń osoba, wobec której jest stosowana przemoc doznaje cierpienia oraz szkód fizycznych i psychicznych. Szkody mogą być wymierne lub niedostrzegalne, natychmiastowe lub odroczone w czasie.

Wyróżnia się następujące źródła przemocy domowej:

- **źródła biologiczne** (cechy charakteru, temperament, mikrouszkodzenia centralnego układu nerwowego);
- **źródła psychologiczne** (brak zdolności kontroli nad emocjami, przeżywanie frustracji, odczuwanie potrzeby dominacji, czerpanie przyjemności o charakterze sadystycznym np. zadawanie bólu, wizja świata i poglądy na temat ról płciowych – podporządkowanie kobiet mężczyznom);
- **źródła środowiskowe** (wyuczone w środowisku rodzinnym patologiczne wzorce zachowań oparte na stosowaniu przemocy jako sposobu na radzenie sobie z problemami dnia codziennego);
- **stosowanie substancji chemicznych** (alkohol, narkotyki, dopalacze itp.) co prowadzi do osłabienia zdolności do samokontroli i zachowań agresywnych.

4. Cykle przemocy domowej

Podczas pracy z osobami doświadczającymi przemocy zaobserwowano, że przemoc odbywa się cyklicznie. Następują po sobie kolejno trzy fazy – faza narastania napięcia, faza ostrej przemocy, faza miodowego miesiąca:

- **Faza narastania napięcia**, to jest ta przysłowiowa cisza przed burzą, kiedy jeszcze nic się nie dzieje, ale już wiadomo, że na coś się zanoszą. Sprawca jest rozdrażniony, „czepliwy”, nie pomaga schodzenie mu z drogi, a potem często mało istotny impuls doprowadza go do wybuchu i zaczyna się awantura, podczas której może dojść do aktów przemocy fizycznej i niszczenia sprzętów.
- **Faza ostrej przemocy** jest tym momentem w życiu krzywdzonej, kiedy decyduje się szukać pomocy, dzwoni na policję, idzie do ośrodka pomocy społecznej, do punktu, gdzie może

uzyskać wsparcie. To często jest moment poczucia wszechogarniającego zagrożenia, przerażenia, totalnej bezradności. Jest to doświadczenie traumatyczne.

- **Faza miesiąca miodowego** po fazie ostrej przemocy następuje tzw. Miesiąc miodowy, kiedy to osoby krzywdzone, zwiedzione nagłą zmianą zachowania sprawcy i jego naleganiem, aby np. wycofała sprawę rozwodową, odmówiła składania zeznań, powiedziała, żeby zamknąć procedurę „Niebieskie Karty”.

Oprócz cykliczności faz przemocy występują inne mechanizmy, w jakich funkcjonuje osoba doznająca różnych form przemocy. Są to zjawisko „prania mózgu”, zespół stresu pourazowego (PTSD), wyuczona bezradność.

- „Pranie mózgu” powoduje, że u osoby krzywdzonej zmienia się obraz własnej osoby, zaczyna postrzegać siebie jako osobę głupią, nieporadną, co wiąże się, że nie podejmuje nowych działań. Poza tym jest nieustannie wyczerpana. Taka osoba koncentruje się na dostosowywaniu do żądań stosującego przemoc oraz na możliwościach samoobrony. Przeżywa lęk i poczucie winy, ma osłabioną zdolność psychiczną i fizyczną do stawiania oporu, bezkrytycznie przyjmuje obraz rzeczywistości, jaki kreuje sprawca.
- Zespół stresu pourazowego (PTSD). W tym przypadku wystarczy sama groźba użycia przemocy, aby wywołać wstrząs u osób, które jej doznają, niejednokrotnie sprawcy są w stanie słowem, gestem, spojrzeniem, charakterystycznym zachowaniem wywołać paraliżujący lęk i uległość u swoich „ofiar”. Charakterystyczne symptomy PTSD to: powtórne przeżywanie stresującego wydarzenia, uporczywe unikanie lub wybieranie unikania okoliczności przypominających, utrzymujące się objawy zwiększonego pobudzenia.
- Wyuczona bezradność. Syndrom ten przejawia się zaprzestaniem podejmowania jakichkolwiek działań, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi i tak nie przyniesie pożądanego efektu i przemoc nigdy nie ustanie. Pomimo tego, że osoba krzywdzona nie musi pozostawać w tym związku.

5. Procedura „Niebieskie Karty” – przykład łączenia kompetencji przedstawicieli różnych instytucji.

Szczegóły postępowania w ramach Procedury „Niebieskie Karty” reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 13 września 2023r. poz. 1870).

Zasady udzielania pomocy

Procedura „Niebieskie Karty” – to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Głównym celem procedury „Niebieskie Karty” jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych instytucji (pomoc społeczna, Policja, służba zdrowia, oświata itp.), tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Procedura „Niebieskie Karty” ma na celu również zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca sytuacji zostaje przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. W trakcie działań członkowie grupy kontaktują się także z osobą, która przemoc stosuje. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymagają zgody osoby doznającej przemocy domowej.

Dokumentacja procedury „Niebieskie Karty” dla poszczególnych służb różni się, choć założenia i cele procedury są wspólne. Różnice wynikają z tego, że każda z w/w instytucji ma określone kompetencje i możliwości, zbiera informacje dostosowane do specyfiki pomocy jakiej może udzielić. Po zebraniu informacji ustalany jest plan działania, a kolejnym krokiem jest włączenie do procesu pomagania przedstawicieli innych służb.

Zgodnie z art. 9d. cyt. Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

- „W przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania informuje o prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” zespół interdyscyplinarny obecnego miejsca zamieszkania. Podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową”.
- Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11–11d, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej.
- Osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11–11d, realizują procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z zasadą współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.
- Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej uprawnieni są przedstawiciele:

- jednostek pomocy społecznej: pracownicy socjalni, asystenci rodzin, pedagodzy, psychologzy i terapeuci, pracownicy socjalni SOW;
- Policji: funkcjonariusze, psychologzy;
- oświaty w tym: wychowawcy, nauczyciele, pedagodzy lub psychologzy i terapeuci;
- ochrony zdrowia , osoby wykonujące zawód medyczny: lekarze, pielęgniarki, położne, ratownicy medyczni;

oraz

- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- żołnierze Żandarmerii Wojskowej;
- psychologzy, pedagodzy, terapeuci z organizacji pozarządowych;
- grupa diagnostyczno -pomocowa.

Art. 9e:

- „Właściwość miejscową gminy do realizacji procedury „Niebieskie Karty” ustala się według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej;
- W przypadku, gdy miejsce zamieszkania osoby stosującej przemoc domową jest w innej gminie niż miejsce zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej, w gminie właściwej dla miejsca zamieszkania osoby stosującej przemoc domową może zostać powołana grupa diagnostyczno-pomocowa;
- W przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania informuje o prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” zespół interdyscyplinarny obecnego miejsca zamieszkania.

Zgodnie z art. 9h, zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku:

- ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej;

- rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.
- Wobec osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 i 3, uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” są prowadzone działania monitorujące przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.
- Działania, o których mowa w ust. 2, są prowadzone przez grupę diagnostyczno-pomocową i polegają w szczególności na analizie i ocenie sytuacji osób, wobec których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”.

Zasady udzielania pomocy osobom doznającym przemocy.

Pomoc osobom doznającym przemocy rozumiemy jako wspieranie zmian życiowych w kierunku „stawania na własnych nogach” w tempie określanym jako posuwanie się małymi krokami z poszanowaniem dla tendencji przeciwstawnych opóźniających zmianę. W pierwszej fazie kontaktu z osobami doznającymi przemocy aktualnie rozgrywającej się, formuła poradnictwa ma zasadniczo poważniejsze zastosowanie niż formuła psychoterapii. By móc rozpocząć terapię najpierw należy zatrzymać przemoc i dodać konstruktywnej mocy osobie krzywdzonej. Gdy pomagamy osobie, która dzisiaj doznaje przemocy to zajmujemy się przede wszystkim teraźniejszością, a nie przeszłością. Osobie pokrzywdzonej najpierw trzeba pomóc bronić się, wycofywać albo bezpośrednio zatrzymać przemoc i dopiero wtedy, gdy ona ustanie można zająć się śladami krzywd z przeszłości.

Najważniejsze zasady, którymi powinniśmy kierować się w procesie pomagania, pamiętając, że nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy to: bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy, autonomia osoby doznającej przemocy, odpowiedzialność osoby stosującej przemoc.

Ponieważ przemoc może spowodować poważne obrażenia, a nawet śmierć istotne jest oszacowanie potencjalnego zagrożenia wystąpieniem groźnych dla życia zachowań przeciwko sobie lub innym ze strony osoby stosującej przemoc. Ocena potencjalnego zagrożenia życia powinna być przeprowadzana za każdym razem, gdy rozpoznamy występowanie przemocy domowej. Odpowiedzi twierdzące dotyczące czynników ryzyka powinny być wystarczającym powodem, by jak najszybciej pomóc osobie doznającej przemocy w opracowaniu planu bezpieczeństwa. Najczęściej podejmowane oddziaływania zewnętrzne pomocy ofiarom to: interwencja, schronienie, informacja, edukacja, specjalistyczne poradnictwo, wsparcie emocjonalne, psychoterapia, pomoc socjalna dająca sytuacyjne oparcie dla dalszych działań.

Zgodnie z art. 3 cyt. Ustawy osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- interwencji kryzysowej i wsparcia;
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
- zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania;
- udziela się informacji o dostępnych formach wsparcia;
- zgodnie z art. 4. Zapewniane są usługi w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, środki prawne wobec osób stosujących przemoc.

Zasady udzielania pomocy osobom, które stosują przemoc domową

- Wobec osób stosujących przemoc domową stosuje się przewidziane w ustawie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy domowej oraz programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową;
- Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy;
- Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową są realizowane w formie spotkań indywidualnych lub grupowych i są prowadzone przez specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej dających gwarancję wysokiej jakości usług, w tym przez psychologów, pedagogów, terapeutów i psychoterapeutów;

Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

- zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
- ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
- dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

III. Diagnoza zjawiska przemocy domowej.

1. Charakterystyka zjawiska przemocy w oparciu o dostępne badania w Polsce

(na podstawie komunikatu z badań CBOS Nr 48/2019

https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_048_19.PDF

Sondaż¹ dotyczył między innymi problematyki przemocy domowej zarówno przemocy fizycznej występującej w związkach, jak i innych form agresji związanych z przemocą psychiczną. Ponadto sprawdzono, jaki jest społeczny poziom przyzwolenia na jej stosowanie oraz czy zdaniem badanych obecnie obowiązujące prawo w wystarczającym stopniu chroni przed nią kobiety. Warto zaznaczyć, że szacowanie skali omawianego zjawiska jest niezwykle trudne w badaniach sondażowych, a odsetki badanych przyznających się do bycia zarówno sprawcami, jak i ofiarami wyznaczają raczej dolną jej granicę.

Jak wynika z przeprowadzonych badań przemoc jest zjawiskiem nieakceptowanym społecznie, a respondentom z różnych powodów trudno przyznawać się do bycia zarówno jej sprawcami, jak

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (345) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich face-to-face wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 lutego 2019 roku na liczącej 968 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

i ofiarami. W celu zminimalizowania tych trudności oraz aby uzyskać jak najbardziej wiarygodne wyniki, część ankiety dotyczącą najbardziej osobistych doświadczeń badani mogli wypełniać samodzielnie.

W porównaniu z wynikami sprzed siedmiu lat Polacy w większym stopniu piętnują agresję wobec partnerów. Częściej w sposób kategoryczny potępiają przemoc, a rzadziej wyrażają przyzwolenie na warunkowe używanie siły fizycznej w specyficznych okolicznościach. Polacy są podzieleni w kwestii, czy obowiązujące przepisy prawa w wystarczającym stopniu chronią kobiety przed przemocą w rodzinie, niemniej jednak przeważa przekonanie, że są one niewystarczające (47% wobec 36%). W ciągu ostatnich siedmiu lat nastąpił wzrost przekonania, że obowiązujące prawo jest wystarczające (z 28% do 36%). Warto dodać, że w okresie dzielącym oba badania ratyfikowana została konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet. O potrzebie zmiany przepisów częściej przekonane są kobiety niż mężczyźni (51% wobec 41%). Zauważyć można również, że częściej taką konieczność dostrzegają badani w wieku 25–44 lat (51%-53% w zależności od kategorii wiekowej), ankietowani niezadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (62%) oraz kobiety doświadczające przemocy fizycznej (62%).

Na podstawie diagnozy zawartej w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 (Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r.) „Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia”.

W 2022r. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zleciło przeprowadzenie badań na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie wśród kolejnej grupy osób, która może być szczególnie narażona na stosowanie przemocy domowej, tj. wśród osób starszych i niepełnosprawnych. Z przeprowadzonych badań wynika, że wśród osób niepełnosprawnych najczęściej była wskazywana przemoc psychiczna (jej doznawanie zadeklarowało 78,1% osób niepełnosprawnych biorących udział w badaniu) oraz fizyczna (57,8%). W przypadku osób starszych – przemoc psychiczna (87,3%), fizyczna (43,1%) i ekonomiczna (43,1%). Podobnie w przypadku osób starszych i osób niepełnosprawnych – przemoc psychiczna (70,2%) oraz fizyczna (45,2%) i ekonomiczna (41,1%). Najczęściej występującą formą przemocy wobec osób starszych była przemoc psychiczna, a następnie przemoc fizyczna, ekonomiczna i zaniedbanie, a najrzadziej natomiast przemoc seksualna. Przemocy fizycznej doznawały najczęściej osoby niepełnosprawne – 57,8% respondentów z tej grupy; w następnej kolejności osoby starsze niepełnosprawne – 45%; najrzadziej, ale równie często osoby starsze. Przemocy psychicznej najczęściej doznawały osoby starsze 87%, osoby niepełnosprawne 78%. Natomiast osoby starsze niepełnosprawne wskazały, że doznają przemocy psychicznej w 7%. Inaczej wyglądała sytuacja w przypadku przemocy seksualnej, której wśród badanych najczęściej doznawały osoby niepełnosprawne – co piąty badany z tej grupy; a w dalszej kolejności także co 6 osoba starsza niepełnosprawna oraz co 8 badana osoba starsza. Przemoc ekonomiczna była najczęściej doznana przez osoby starsze – 43% i osoby starsze niepełnosprawne – 41%. Doznawała jej też co trzecia badana osoba niepełnosprawna. Zaniedbania doznała co trzecia badana osoba starsza, 3% osób starszych niepełnosprawnych i co piąta badana osoba niepełnosprawna.

Jednym z ważniejszych wniosków płynących z pogłębionych wywiadów jakościowych, które dotyczyły rodzajów przemocy, jakiej doznają osoby starsze i osoby niepełnosprawne, jest to, że niemalże zawsze różne formy przemocy łączyły się ze sobą i były stosowane razem lub naprzemiennie w stosunku do tej samej osoby. Osobą stosującą przemoc domową wobec osób starszych i niepełnosprawnych byli najczęściej mężczyźni z najbliższego środowiska domowego: mężowie, partnerzy, ojcowie, a rzadziej dorośli synowie. Najczęściej wskazywane przejawy przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych to znieważanie, wyzwiska, ośmieszanie, lekceważenie, zastraszanie, szantażowanie, zabieranie/używanie własności osoby starszej bez jej zgody, popychanie, szturchanie, zabieranie pieniędzy”. (*Źródło Monitor Polski z dnia 15 listopada 2023r. poz. 1232), uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r.*)

Z danych statystycznych Komendy Głównej Policji (www.statystyka.policja.pl) wynika, że w 2020 r. zostało wypełnionych 72.601 formularzy „Niebieska Karta – część A”, natomiast w 2021 r. – 64.250, w 2022r. – 61.645, w 2023 r. – 62.170. Liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że doznawała przemocy domowej wynosiła w 2020 r. – 85.575, w 2021r. – 75.761, w 2022 r. – 71.631, w 2023 r. – 77.832. W 2020 r. wobec 39.798, w 2021 r. wobec 33.622, w 2022 r. wobec 31.807, w 2023 r. wobec 30.261 osób istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będąc pod wpływem alkoholu.

2. Analiza danych statystycznych na podstawie sprawozdań z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Polsce za lata 2020-2022

Tabela nr 1 Dane statystyczne z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Polsce za lata 2020 – 2022 *

	ROK		
	2020	2021	2022
Liczba sporządzonych procedur „niebieskie Karty”	91.381	82.092	83.196
Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	71.719	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	106.316	101.292	92.789

Tabela nr 2 Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta -A” przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę w Polsce w latach 2020-2022

Rok	2020	2021	2022
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta A” w Polsce	91.381	82.092	83.196
z tego: MRPiPS	10.065	10.907	14.445
MSWiA	72.601	64.250	61.645
MZ	3.408	3.704	4.226
MEN	5.278	3.198	2.838
MK i DN	29	33	42

*źródło <https://www.gov.pl/web/rodzina/sprawozdania-z-realizacji-krajowego-programu-przeciwdzialania-przemocy-w-rodzinie>

3. Charakterystyka Gminy Pszczółki

Gmina Pszczółki leży w województwie pomorskim, w południowej części powiatu gdańskiego, zajmuje powierzchnię 49,84 km², co stanowi 6,28% powierzchni powiatu. Gmina Pszczółki graniczy z gminami: Tczew, Suchy Dąb, Pruszcz Gdański i Trąbki Wielkie.

Zlokalizowana jest ok. 23 km od Gdańska oraz ok. 10 km od Tczewa. Przebiega przez nią droga krajowa nr 91, linia kolejowa na trasie Gdynia – Warszawa, a także autostrada A1. Przez gminę bieżą głównie

międzyregionalne ciągi komunikacyjne aglomeracji trójmiejskiej wraz z portami morskimi oraz lokalne, biegnące z miast leżących na południe od Gdańska. Komunikację lokalną zapewniają linie autobusowe i kolejowe. Gmina obejmuje 9 miejscowości: Pszczółki, Skowarcz, Różyny, Kolnik, Rębielcz, Żeliszawki, Ostrowite, Kleszczewko, Ulkowy.

Gminę Pszczółki zamieszkuje 10.252 osób (na podstawie danych z ewidencji ludności, liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy, stan na dzień 31.12.2023 r.), z czego 51% stanowiły kobiety, a 49 % mężczyźni. Liczba ludności w gminie wzrosła od 31.12.2022 r. o 170 osób.

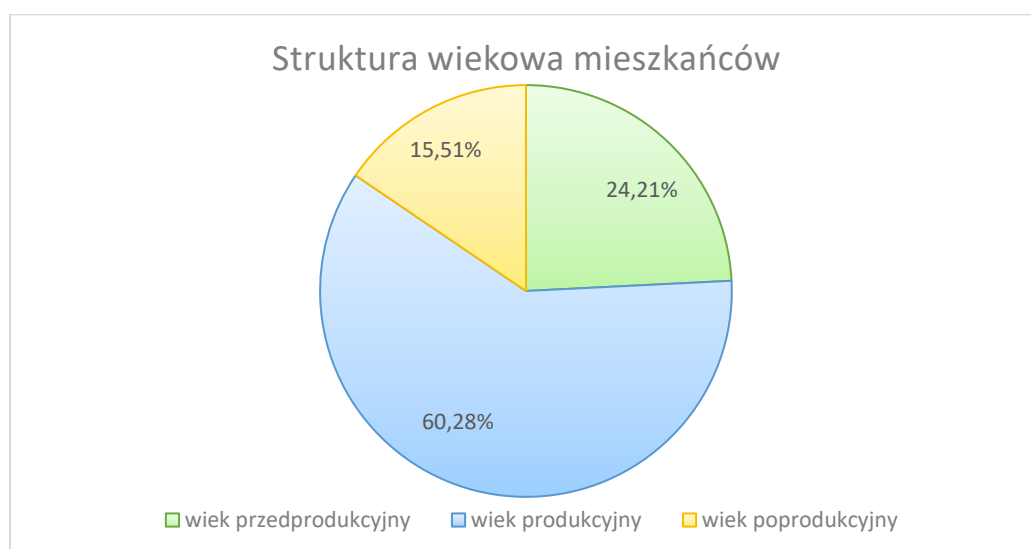
Największy wzrost liczby mieszkańców zanotowano w Skowarczu (153 osoby) i Różynach (70 osób).

Tabela nr 3 Liczba mieszkańców Gminy Pszczółki w latach 2020-2023 (zameldowanych na pobyt stały i czasowy):

Miejscowość	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Kleszczewko	518	541	563	568
Kolnik	631	650	656	686
Ostrowite	179	175	173	172
Pszczółki	4182	4201	4183	4106
Rębielcz	343	346	344	339
Różyny	1367	1438	1499	1569
Skowarcz	1601	1717	1862	2015
Ulkowy	364	364	372	377
Żeliszawki	442	428	430	420
RAZEM	9627	9860	10082	10252

Przy stosunkowo niewielkiej powierzchni wynoszącej 49,84 km², gęstość zaludnienia wynosi obecnie ok. 206 osób/km².

W 2023 roku urodziło się 96 osób, a zmarły 82 osoby. Ponadto zameldowano 482 nowych mieszkańców, a wymeldowało się 76 osób.

W wieku produkcyjnym (tj. od 18 do 59 lat – kobiety i od 18 do 64 lat – mężczyźni) jest 6180 osób, tj. ok. 60,28 % mieszkańców, w wieku przedprodukcyjnym (tj. do 17 lat) – 2482 osoby, czyli ok. 24,21 %, a w wieku poprodukcyjnym (tj. od 60 lat – kobiety i od 65 lat – mężczyźni) – 1590 kobiet osób, czyli ok. 15,51 %.

Gmina Pszczółki posiada bazę oświatową, na którą składają się: Szkoła Podstawowa w Pszczółkach, Szkoła Podstawowa w Skowarczu, Szkoła Podstawowa w Różynach, Przedszkole Gminne w Pszczółkach, Niepubliczne Przedszkole „BAJKOWY ŚWIAT” w Różynach, Przedszkole Niepubliczne „DZIECIOLANDIA” w Kolniku oraz Niepubliczne Przedszkole „MORSKIE OPOWIEŚCI 2” w Pszczółkach.

Opiekę nad dziećmi do lat 3 zapewniają następujące placówki niepubliczne: Żłobek „Wesołe Skrzaty” oraz Żłobek „Bociankowo”.

4. Lokalny instytucjonalny system przeciwdziałania przemocy domowej.

Na terenie gminy Pszczółki funkcjonuje system przeciwdziałania przemocy domowej w związku z występowaniem tego niekorzystnego zjawiska wśród mieszkańców naszej społeczności. W skład tego systemu wchodzi instytucje, których zadaniem jest m.in. niesienie pomocy rodzinom zagrożonym wystąpieniem przemocy lub, w których ona występuje. Przedstawiciele większości tych instytucji są w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach, który został powołany uchwałą Nr LXXVII/461/23 Rady Gminy Pszczółki z dnia 10 lipca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. Urz. Woj. Pom. Z 2023 r. poz. 3734). Zgodnie z zarządzeniem Nr 72/23 Wójta Gminy Pszczółki z dnia 12 września 2023 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej zmienionym Zarządzeniem nr 19/24 Wójta Gminy Pszczółki z dnia 11 marca 2024 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 72/23 Wójta Gminy Pszczółki z dnia 12 września 2023 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji określonych w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej tj. przedstawiciele instytucji działających w obszarze przemocy – przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, Oświaty, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu, Ochrony Zdrowia, Prokuratury. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, ale nie rzadziej niż raz na 2 miesiące.

Obecnie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi 8 osób – przedstawiciele ww. Instytucji.

Tabela nr 4 Skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach

Podmiot wymieniony w ustawie	Liczba przedstawicieli
Policja	1
Pomoc społeczna	2
prokuratura	1
Kurator sądowy	1
oświata	1
ochrona zdrowia	1
GKRPA	1
organizacje pozarządowe	0
RAZEM	8

W dniu 22 września 2023 roku przyjęto Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu oraz tryb i sposób powoływania i monitorowania grup diagnostyczno-pomocowych. Spośród członków Zespołu Interdyscyplinarnego wybrano przewodniczącego oraz zastępcę przewodniczącego.

Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Wójtem Gminy Pszczółki a podmiotami, o których mowa w ust. 3, 3a lub 5. Porozumienia określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także sprawy dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy:

tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3–5, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Zespół Interdyscyplinarny przed złożeniem zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10, może wystąpić do właściwego starosty o przesłanie informacji dotyczącej wypełniania przez osobę stosującą przemoc domową obowiązków zawartych w art. 4 ust. 6.

Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w ust. 8 pkt 5 i 6, są dla zespołu interdyscyplinarnego wiążące.

Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji, zespół interdyscyplinarny informuje komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Policji o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10.

Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest żołnierz Żandarmerii Wojskowej, zespół interdyscyplinarny informuje komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10.

„W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust. 8, powołuje się grupę diagnostyczno-pomocową.”

Grupę diagnostyczno-pomocową powołuje zespół interdyscyplinarny niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi:

- pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- funkcjonariusz Policji;
- „W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.” W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy udział żołnierza Żandarmerii Wojskowej nie jest możliwy, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej może wchodzić inna osoba wskazana przez przełożonego osoby stosującej przemoc domową lub jej przełożony.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- asystent rodziny;
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- pedagog;
- psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3. Cyt. Ustawy;
- w sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy.

Zespół interdyscyplinarny, na wniosek osób członków grupy diagnostyczno – pomocowej poszerza skład grupy diagnostyczno-pomocowej o przedstawicieli innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w zależności od potrzeb i konieczności dokonania oceny sytuacji oraz zaplanowania pomocy.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;

- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
  - uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
  - wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Do zadań pracownika socjalnego powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności :

- praca z osobą doznającą przemocy domowej i opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami.

Do zadań funkcjonariusza Policji powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności :

- praca z osobą stosującą przemoc domową.

Zespół interdyscyplinarny po rozpatrzeniu wniosku o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową:

- informuje osobę stosującą przemoc domową o skierowaniu jej do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- informuje osobę stosującą przemoc domową o podmiocie, który realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową lub program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową;
- zobowiązuje osobę stosującą przemoc domową do zgłoszenia się, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skierowania, do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- poucza osobę stosującą przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno -pomocowej zaświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4;
- poucza osobę stosującą przemoc domową, że w przypadku nieusprawiedliwionego niewykonywania przez nią obowiązków określonych w art. 4 ust. 6, w tym niedostarczenia zaświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4, zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971r. Kodeks wykroczeń (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2119);

- zawiadamia właściwego starostę o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową oraz występuje z wnioskiem o przekazanie danych dotyczących terminów realizacji tych programów;
- zawiadamia grupę diagnostyczno-pomocową o skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno- -terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

Grupa diagnostyczno-pomocowa po upływie terminu określonego w ust. 11 pkt 3 dwukrotnie, w odstępach maksymalnie 30-dniowych, wzywa osobę stosującą przemoc domową do przedstawienia zaświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W przypadku niedostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2, w terminie 90 dni od dnia doręczenia skierowania, o którym mowa w ust. 11 pkt 3, albo niedostarczenia zaświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 6 pkt 4, w terminie 30 dni od dnia ukończenia programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową grupa diagnostyczno-pomocowa niezwłocznie występuje do zespołu interdyscyplinarnego o złożenie zawiadomienia, o którym mowa w u–t. 8 pkt 6. 14.

W uzasadnionych przypadkach grupa diagnostyczno – pomocowa realizuje zadania, o których mowa w ust. 8 pkt 5 – 9, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

W przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej grupa diagnostyczno-pomocowa odstępuje od dalszych działań, co jest dokumentowane w formie pisemnej i elektronicznej.

Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową oraz przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia i innych, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny. Indywidualny plan pomocy może ulegać zmianie w zależności od potrzeb i sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową.

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach, który m.in. zapewnia obsługę techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej. W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują m.in. z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy – kuratorzy, służba zdrowia, oświata. Tabela nr 9 przedstawia liczbę rodzin i osób, które skorzystały w latach 2020 – 2023 z pomocy GOPS w Pszczółkach z powodu występującej m.in. przemocy w rodzinie/domowej.

5. Zasoby Gminy w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej.

Na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Pszczółki działają:

- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach/Zespół Interdyscyplinarny;
- ✓ Policja;
- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pszczółkach;
- ✓ Prokuratura Rejonowa w Pruszczu Gdańskim;
- ✓ Placówki oświatowe;
- ✓ Placówki ochrony zdrowia;
- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim;

- ✓ Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy w Rusocinie
- ✓ Sąd Rejonowy w Gdańsku - kuratorzy zawodowi i społeczni;
- ✓ Inne zainteresowane instytucje.

Tabela nr 5 Zasoby instytucjonalne umożliwiające realizację Programu wraz z obszarami ich działania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach	Diagnoza przemocy;
	Poradnictwo;
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego;
	Prowadzenie pracy socjalnej;
	Zapewnienie wsparcia świadczonego przez psychologa;
	Funkcjonowanie grupy wsparcia dla osób współzależnych;
	Monitoring rodziny po zakończonej procedurze NK
	Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy, możliwych form pomocy w ramach instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy;
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
Oświata	Diagnoza przemocy;
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych;
	Udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych.
	Realizacja działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych;
Policja	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Monitorowanie sytuacji rodziny z problemem przemocy;
	Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
	Podejmowanie działań profilaktycznych dotyczących problemu przemocy;
	Prowadzenie pracy z osobami wskazanymi jako stosujące przemoc domową.
Ochrona Zdrowia	Diagnoza przemocy;
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
	Prowadzenie edukacji z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz wpływu stosowania przemocy na rozwój i stan zdrowia dziecka;
Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz grupy diagnostyczno - pomocowe	Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej;
	Odbywanie wspólnych wizyt monitorujących sytuację w miejscu zamieszkania rodziny z problemem przemocy przez osoby z różnych instytucji zaangażowanych w pomaganie a przede wszystkim pracownika socjalnego i dzielnicowego;
	Inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie;
	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
	Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc;
	Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu profilaktyki

	i edukacji społecznej poprzez podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej;
	Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka;
	Zapewnienie schronienia dla osób doznających przemocy domowej.
	Rozpowszechnianie informacji na temat działań korekcyjno – edukacyjnych.
	Udział osób zajmujących się problemami przemocy w szkoleniach i warsztatach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy i udoskonalających umiejętności pracy z osobami uwikłanymi w przemoc.
	organizowanie wspólnych spotkań pracowników z różnych instytucji i organizacji w celu poznawania wzajemnych kompetencji, usprawnienia systemu przepływu informacji, wymiany doświadczeń i doskonaleniu współpracy. Podnoszenie poziomu współpracy między instytucjonalnej.
	Prowadzenie działań zapobiegających wypaleniu zawodowego osób pracujących z osobami stosującymi przemoc i/lub z osobami doświadczającymi przemocy.

Źródło: Opracowanie własne.

6. Analiza SWOT

Jest jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza. Polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

Tabela nr 6 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrze przygotowana, doświadczona i stale doskonaląca umiejętności kadra przedstawicieli instytucji działających na rzecz rodziny; 2. Doświadczenie w realizowaniu działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na rzecz rodziny oraz stała i dobra współpraca ze służbami zajmującymi się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych problemem przemocy domowej; 3. Realizacja procedury „Niebieska Karta” - wypracowane formy współpracy interdyscyplinarnej, dostęp do form wsparcia dla osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak chęci korzystania z dostępnych form wsparcia w zakresie pomocy psychologicznej osób stosujących przemoc i doznających przemocy domowej, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; 2. Brak stałego dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych, brak programów psychologiczno-terapeutycznych; 3. Długie terminy dostępu do psychiatrii dziecięcego oraz na terapię, wysokie koszty prywatnych konsultacji; 4. Panujące w społeczeństwie stereotypy na temat przemocy;

<ol style="list-style-type: none"> 4. Współpraca międzyinstytucjonalna w udzielaniu pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą; 5. Prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej. 6. Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy; 7. Możliwość stosowania przez ZI „środka przymusu” w stosunku do osób stosujących przemoc w celu ich udziału w programie psychologiczno-terapeutyczny lub korekcyjno - edukacyjnym polegającym na złożeniu zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia art. 66c Kodeksu Wykroczeń w przypadku nierealizowania przez nich programów. 8. Stała i dobra współpraca z samorządem Gminy Pszczółki. 9. Dobra znajomość środowisk objętych pomocą pracowników socjalnych, asystentów rodziny, kuratorów sądowych; 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Ukryta liczba osób dotkniętych przemocą domową; 6. Nieodpowiednie przygotowania do pełnienia ról w rodzinie; 7. Wycuczona pokoleniowo bezradność członków rodziny, powielanie stosowanych w ich rodzinach różnych form przemocy domowej; 8. Uzależnienia i nieporadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niewydolność rodziców, brak wzorców prawidłowego postępowania; 9. Brak na terenie gminy organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiany przepisów prawa dostosowane do szybkiego i skutecznego udzielania wsparcia osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, ograniczenie działań biurokratycznych; 2. Rosnąca świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy domowej i zdobycie wiedzy jak reagować oraz gdzie można uzyskać pomoc w tym zakresie; 3. dostępność w powiecie do instytucji udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc (PCPR, PIK) 4. Systematyczne doszkalać się przedstawicieli instytucji pracujących w obszarze pomocy osobom dotkniętym problemem przemocy domowej; 5. Dostęp do konferencji, sympozjów, kursów, szkoleń, publikacji które wpływają na zwiększenie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak środków finansowych na realizację zadań; 2. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach; 3. Mała wiedza społeczna na temat funkcjonowania placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym; 4. Stereotypy wizerunku osoby doświadczającej przemocy; 5. Bierność świadków przemocy w rodzinie; 6. Wzrost przemocy w komunikacji społecznej oraz mediach (Internet, TV, gry komputerowe itp.); 7. Rozbudowana sprawozdawczość i biurokracja pochłaniająca zbyt wiele czasu osobom powołanym do pomagania; 8. Wypalenie zawodowe osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;

<p>zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p> <p>6. Interdyscyplinarna współpraca instytucji i organizacji pozarządowych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;</p> <p>7. Realizacja programów profilaktycznych umożliwiających wychodzenie z sytuacji kryzysowych;</p>	<p>9. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niechęć do korzystania z oferowanej pomocy np. psychologicznej, warsztatów grupowych ;</p> <p>10. Mała gotowość do uczestnictwa w organizowanych formach wsparcia np. grupach wsparcia w przypadku osób uzależnionych;</p> <p>11. Wykorzystywanie procedury „ Niebieska Karta” w sprawach rozwodowych i majątkowych;</p> <p>12. Niedostateczna liczba specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej;</p> <p>13. Brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego/członków grup diagnostyczno-pomocowych;</p> <p>14. Kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym;</p> <p>15. Możliwość wypalenia zawodowego wśród służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,</p>
--	--

Źródło: opracowanie własne

7. Skala problemu przemocy domowej w Gminie Pszczółki

Tabela nr 7 Procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2023 - podmioty wszczynające procedury „Niebieskie Karty”, które przekazano do Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszczółkach (w tym przekazane przez inne jednostki pomocy społecznej)

Lp	Instytucja wszczynająca procedurę NK	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
1.	Policja	6	7	10	7
2.	GOPS	2	1	1	2
3.	PCPR	0	0	0	0
4.	placówki oświatowe	0	1	1	3
5.	GKRPA	0	0	0	0
6.	ochrona zdrowia	0	0	0	1
RAZEM		8	9	12	13

Źródło: opracowanie własne

W latach 2020-2023 instytucją najczęściej wszczynającą procedurę „ Niebieskie Karty” jest Policja (75% w 2020 roku, 78 % w 2021 roku, 83% w 2022 roku, 54% w 2023 roku), na drugim miejscu są przedstawiciele pomocy społecznej (25 % w 2020 roku, 11 % w 2021 roku, 8,5 % w 2022 roku, 15 % w 2023 roku). Z powyższych danych można zaobserwować wpływ „ustawy Kamilka” w 2023 r. na liczbę wypełnionych NK przez przedstawicieli placówek oświatowych i służby zdrowia.

Tabela nr 8 Dane ujęte w sprawozdawczości dot. Procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020 - 2023

Wyszczególnienie		2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba NK A, z tego		15	10	12	13
Liczba NK A założonych dla dzieci		0	1	3	5
Liczba NK C		10	8	8	9
Liczba NK D		5	5	11	7
Liczba odebranych dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy		0	0	0	0
Zakończenie procedury NK A- Razem		9	11	10	9
w tym na skutek	ustanie przemocy	7	9	10	6
	Bezasadne podejmowanie dalszych działań	2	2	2	3
Liczba osób umieszczonych w specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej		0	2	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych /diagnostyczno pomocowych		15	10	19	18
Liczba spotkań grup roboczych /diagnostyczno pomocowych		48	20	58	33
Liczba grup roboczych /diagnostyczno pomocowych		10	10	18	20

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 9 Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy GOPS w Pszczółkach z powodu występującej przemocy w rodzinie/domowej na przestrzeni lat 2020 -2023

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin	1	1	1	0
Liczba osób w tych rodzinach	2	3	1	0

Źródło: opracowanie własne

Na przestrzeni kilku lat widać niewielką tendencję wzrostową prowadzonych procedur Niebieskiej Karty. Po ustaniu pandemii i ograniczeń z nią związanych zauważono w 2022 r. wzrost zgłaszanych informacji dotyczących przemocy w rodzinie (obecnie przemocy domowej), a tym samym wzrosła liczba wszczynanych i prowadzonych procedur. Poza tym, zmiana ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 560 ze zm.), potocznie zwana „ustawą Kamilka”, spowodowała wzrost wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”, gdzie osobami doznającymi przemocy domowej są dzieci i młodzież.

8. Analiza problemów przemocy domowej w środowisku lokalnym sporządzona na podstawie badania ankietowego.

Adresatami tej diagnozy są mieszkańcy gminy Pszczółki w tym uczniowie klas VII i VIII Szkoły Podstawowej w Pszczółkach, a tym samym osoby mogące doznawać i stosować przemoc domową.

Głównym celem diagnozy było pozyskanie wiarygodnych informacji na temat zjawiska przemocy domowej, natomiast końcowe wnioski posłużą poprawie skuteczności działań w przeciwdziałaniu temu zjawisku.

Skala zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudna do oszacowania, ponieważ dochodzi do niej za zamkniętymi drzwiami i nie wszystkie akty przemocy są ujawniane. Przemoc wewnątrzrodzinna jest najczęściej spotykaną formą agresji interpersonalnej, co obrazowo skomentował amerykański kryminolog J. Brondon, twierdząc, że "najbardziej niebezpiecznym miejscem na ziemi po zmierzchu, jest dom rodzinny".

Zbadanie zjawiska przemocy domowej jest skomplikowane, gdyż osoby doznające przemocy nie przyznają się do tego, co może wiązać się z usprawiedliwianiem osób stosujących przemoc, obwinianiem siebie. Niekiedy respondenci starają się przemilczeć występowanie przemocy, ponieważ jest to temat wstydlivy, dlatego też wyniki badania mogą nie odzwierciedlać pełnego obrazu zjawiska.

W celu zminimalizowania tych efektów, w badaniu zastosowano pytania dotyczące znajomości przypadków przemocy w swoim otoczeniu i osobistych doświadczeń osób ankietowanych jako osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową. Przeprowadzone badania miały na celu oszacowanie skali zjawiska, form przemocy domowej, postaw mieszkańców wobec problemu przemocy domowej, znajomość instytucji pomagających osobom dotkniętym problemem przemocy domowej oraz diagnozę instytucjonalnych zasobów.

Realizując badanie skupiono się przede wszystkim na uzyskaniu informacji na temat wiedzy o przypadkach występowania lokalnie różnych form przemocy oraz oceny prowadzonych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej.

8.1. Badanie ankietowe przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców Gminy Pszczółki

Badanie 50 dorosłych mieszkańców gminy Pszczółki zrealizowane zostało przy użyciu kwestionariusza ankiety.

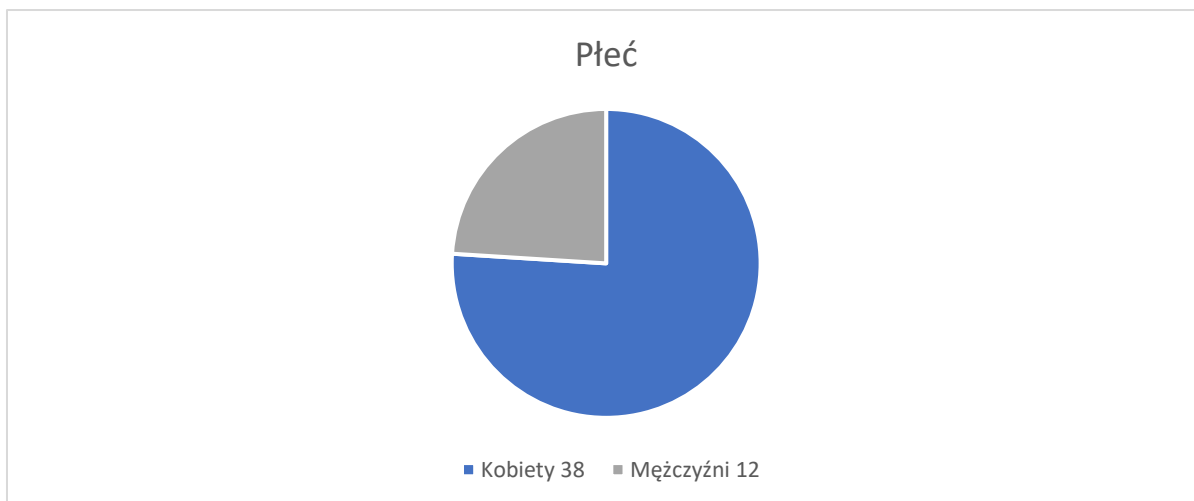
Analiza problemów przemocy domowej została sporządzona na podstawie przeprowadzonych anonimowych badań ankietowych w środowisku lokalnym.

Badania zostały przeprowadzone wiosną 2024 r. Kwestionariusz składał się z jedenastu pytań, których treść i zakres zostały skonsultowane z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach. Druki ankiety były dostępne w budynku Urzędu Gminy, GOPS, Bibliotece Gminnej w Pszczółkach. Do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach wpłynęło 50 wypełnionych ankiet.

Dane uzyskane poprzez badanie stanowią narzędzie pomocne w diagnozie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy.

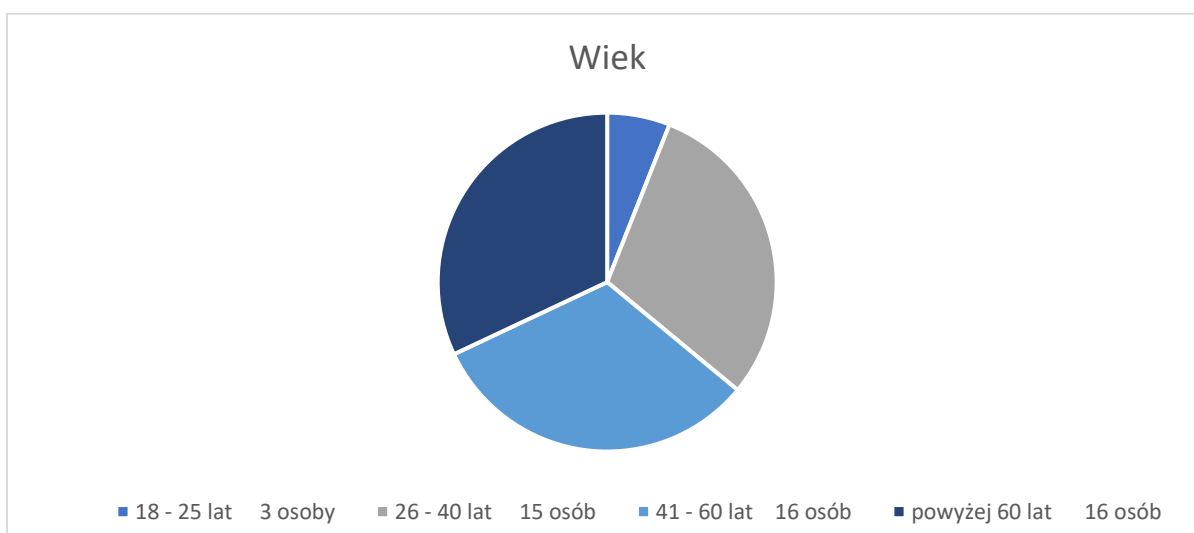
W toku zebranego materiału badawczego dokonano analizy i stwierdzono, co następuje:

- spośród 50 ankietowanych osób/mieszkańców gminy Pszczółki, przeważały kobiety - 76%;

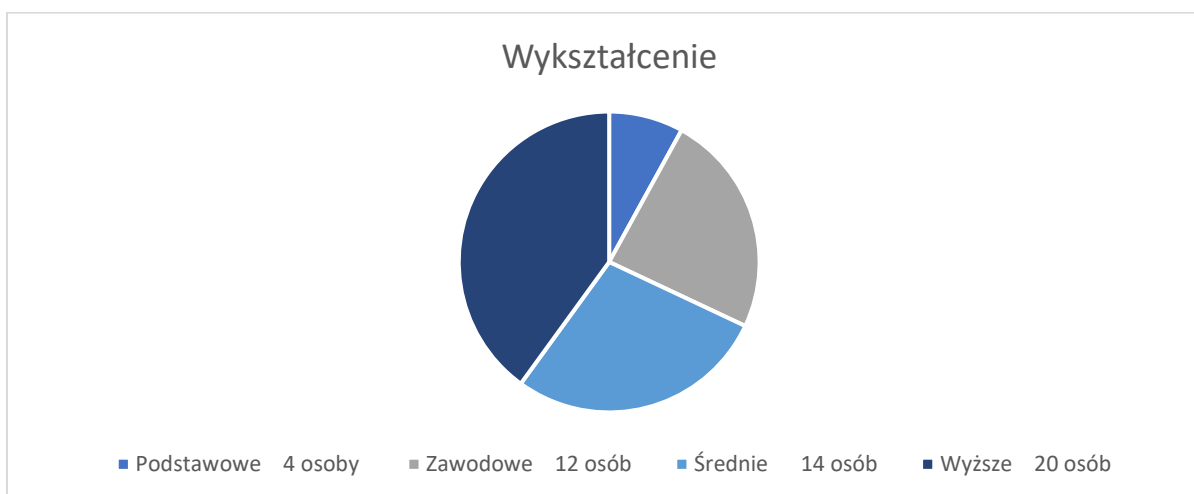
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- wiek respondentów: osoby w wieku 18 – 25 lat to 6%; w wieku 26 – 40 lat – 30%; w wieku 41 – 60 lat 32 %; w wieku powyżej 60 lat – 32%.

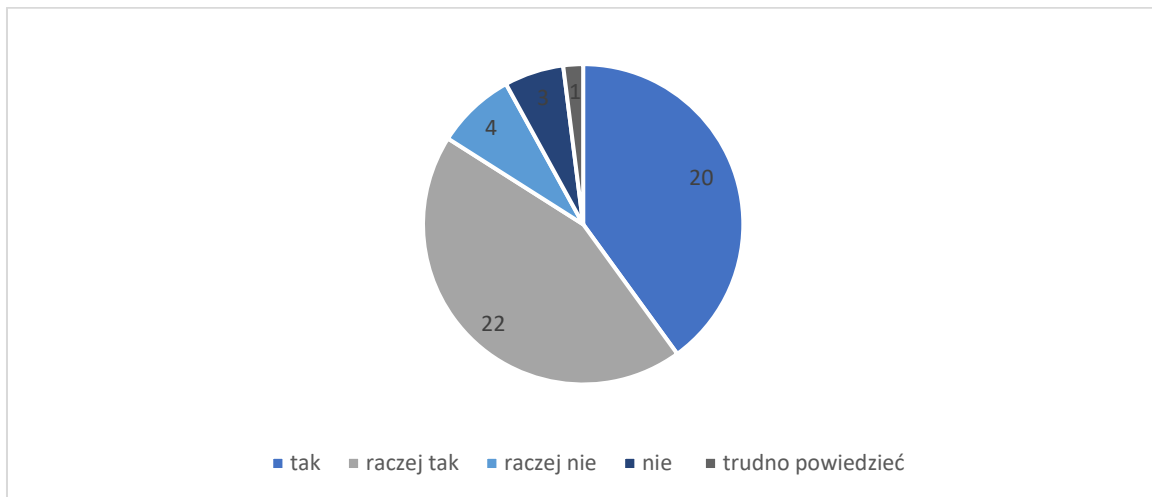
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- wykształcenie ankietowanych: podstawowe - 8%; zawodowe – 24%, średnie 28%; wyższe 40%.

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

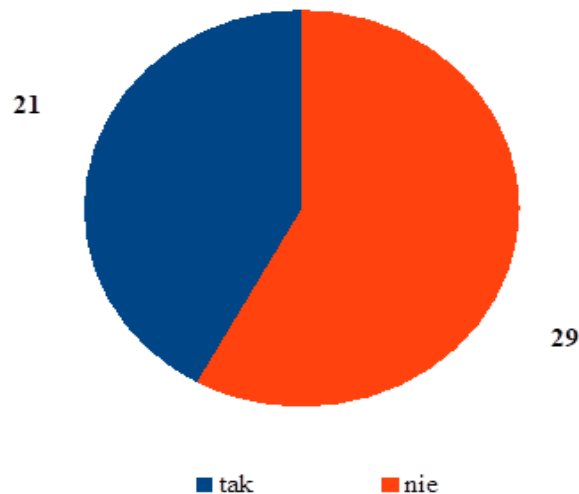
1. Czy postrzega Pan/Pani przemoc domową jako duży problem społeczny

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

44% ankietowanych uważa przemoc domową jak duży problem społeczny, 40% twierdzi, że przemoc domowa jest raczej dużym problemem społecznym, 8% uważa, że raczej nie jest to dużym problemem społecznym, 6% uważa, że przemoc domowa nie jest problemem społecznym, 2% nie ma zdania na ten temat.

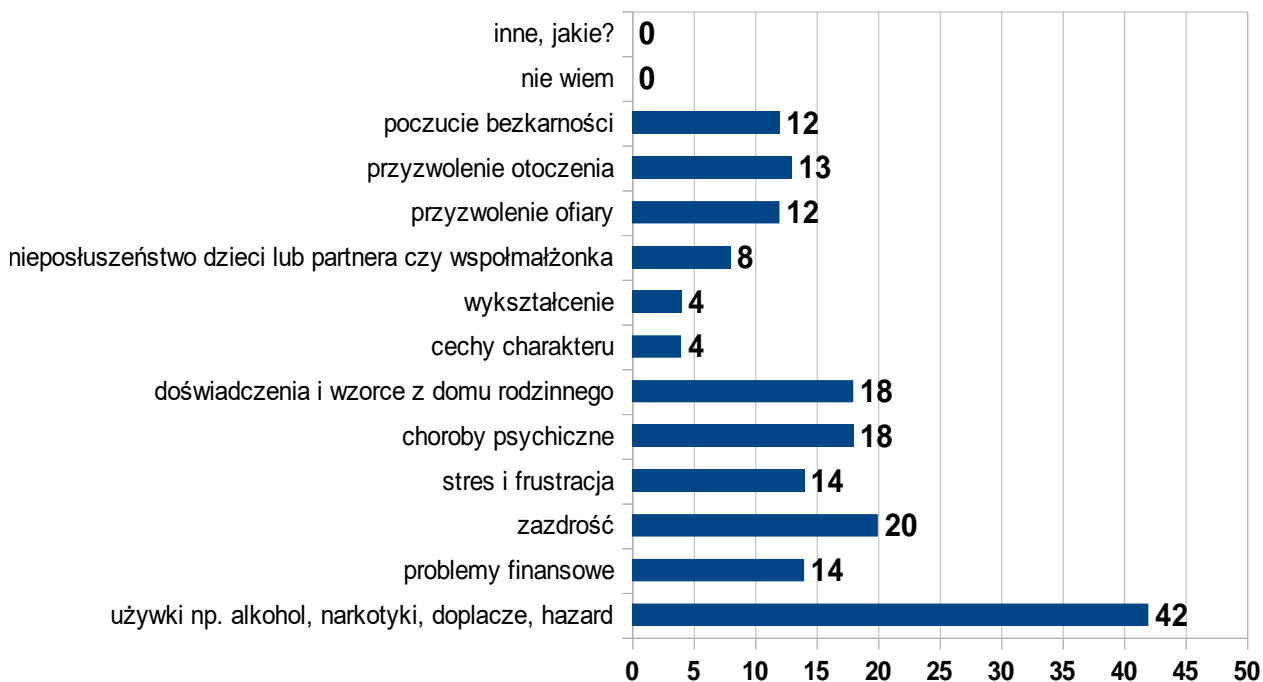
2. Czy spotkał/a się Pan/Pani ze zjawiskiem przemocy domowej?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Ze zjawiskiem przemocy domowej spotkało się 42% respondentów, natomiast 58 % nie spotkało się z tym zjawiskiem.

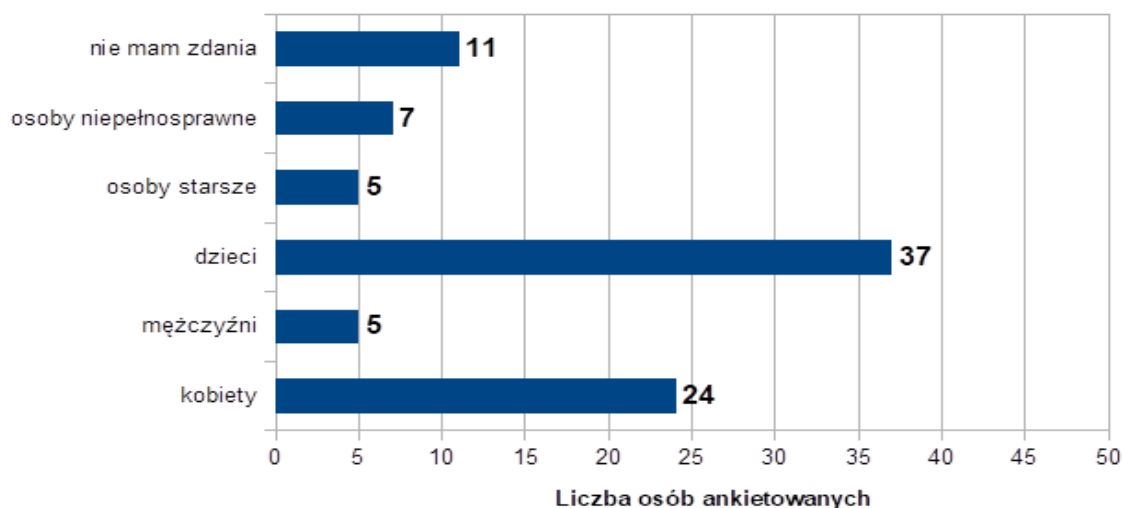
3. Co według Pan/Pani jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej? (Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź):

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów najczęstszym powodem przemocy w rodzinie są użytki, m.in. nadużywanie alkoholu, narkotyki. Wśród innych ważnych przyczyn ankietowani wymienili zazdrość, doświadczenia z domu rodzinnego i choroby psychiczne.

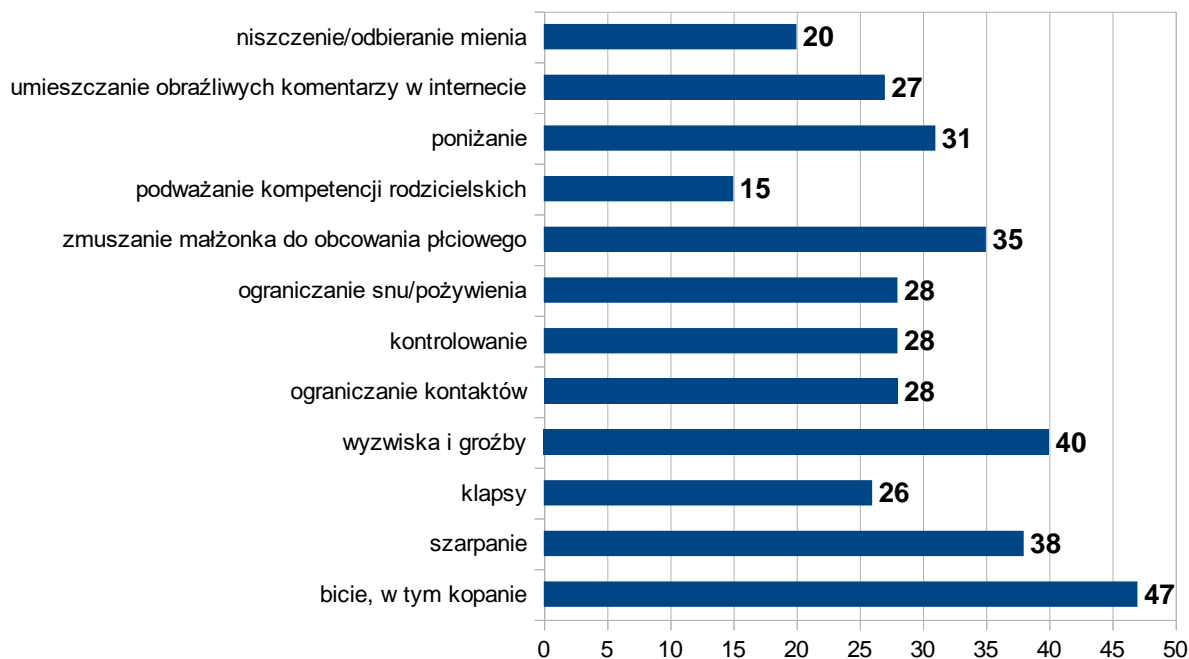
4. Kto według Pana/Pani najczęściej doświadcza przemocy domowej? (Można zaznaczyć kilka odpowiedzi):

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według największej grupy ankietowanych, najczęściej osobami doświadczającymi przemocy domowej są dzieci i kobiety.

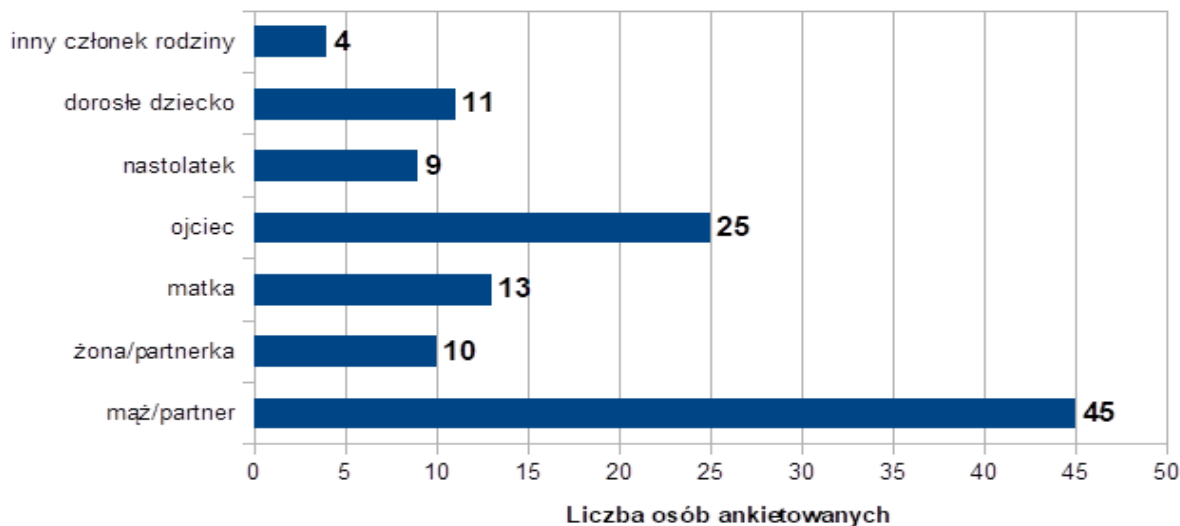
5. Które z poniższych zachowań uważa Pan/Pani za przemoc domową (można zaznaczyć kilka odpowiedzi):

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Bicie, w tym kopanie, wyzwiska i groźby, szarpanie, zmuszanie do obcowania płciowego są wskazywane przez respondentów jako zachowania świadczące o przemoc domowej.

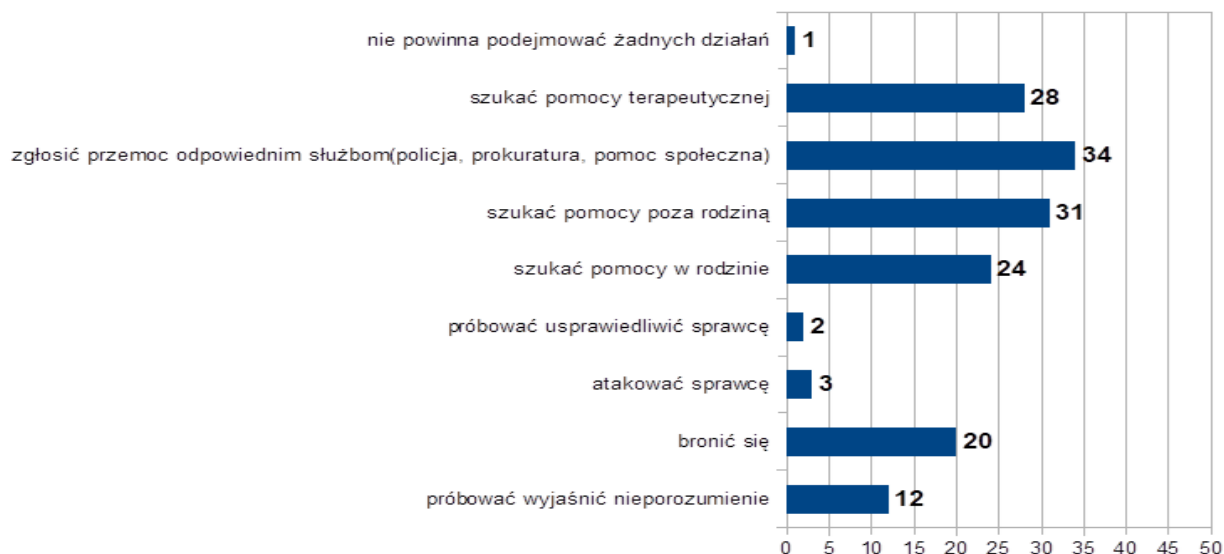
6. Kto według Pana/Pani najczęściej jest sprawcą przemocy domowej? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi):

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Jeśli natomiast chodzi o sprawcę przemocy w rodzinie, najczęściej wskazywano, że tą osobą jest mąż, partner i ojciec. Z danych tych wyłania się modelowy obraz przemocy w rodzinie: osobami stosującymi przemoc domową są zazwyczaj mężczyźni (mężowie, konkubenci, ojcowie), a osobami doznającymi przemocy domowej kobiety i dzieci.

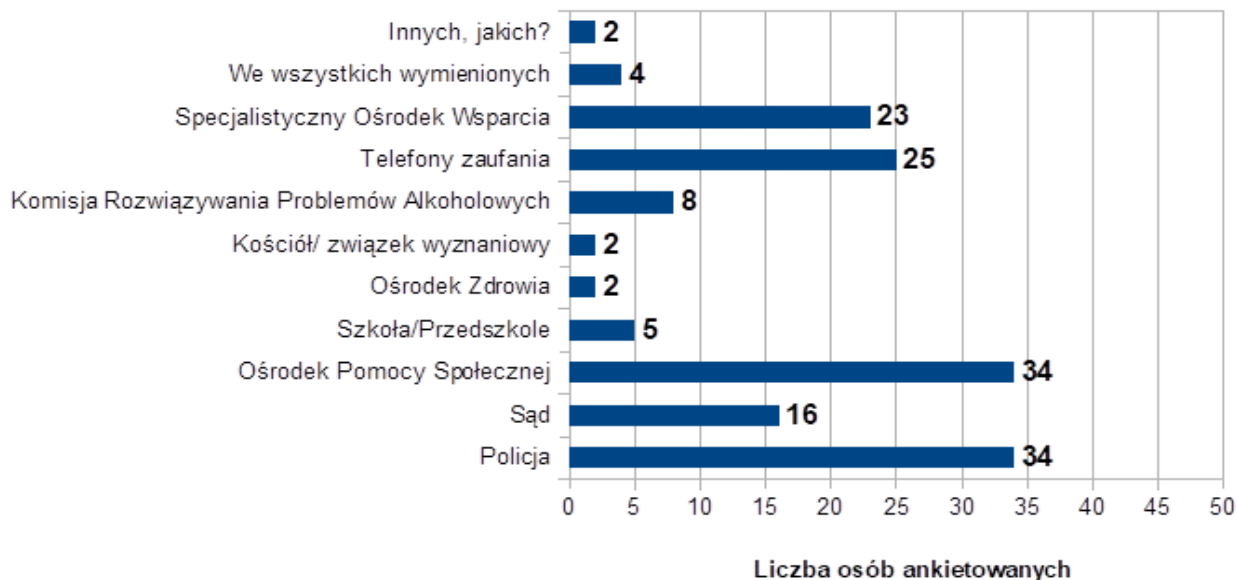
7. Jak według Pana/Pani powinna zachować się osoba doznająca przemocy domowej? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi):

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Respondenci najczęściej wskazali, iż osoba doznająca przemocy domowej, powinna zgłosić występowanie przemocy odpowiednim służbom, szukać pomocy poza rodziną oraz szukać pomocy terapeutycznej.

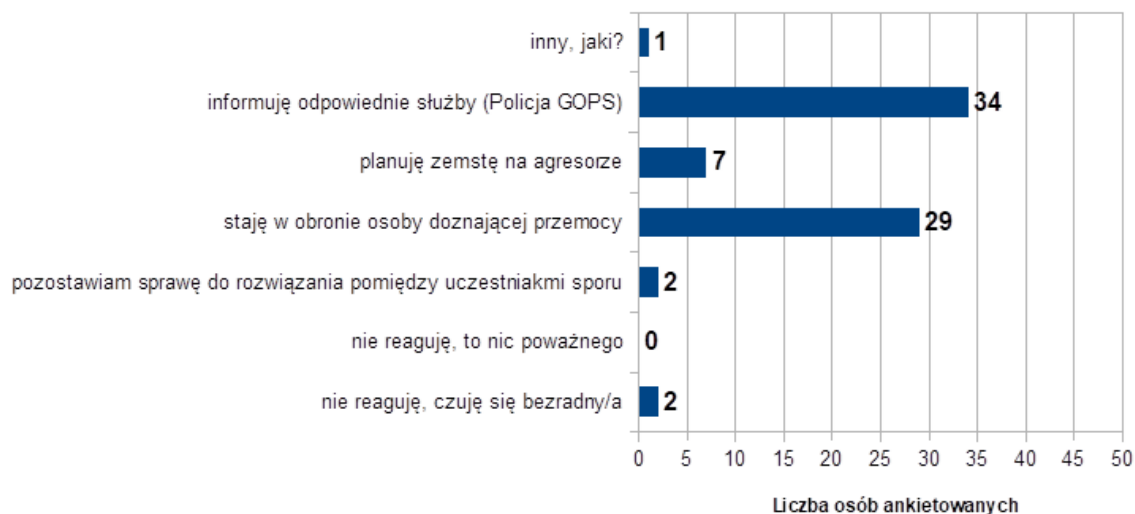
8. Pana/Pani zdaniem na pomoc jakich instytucji, może liczyć osoba doświadczająca przemocy domowej? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi):

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według respondentów, osoby doświadczające przemocy domowej mogą liczyć na wsparcie ośrodka pomocy społecznej, Policji, telefonu zaufania. Mogą także skorzystać z pomocy specjalistycznego ośrodka wsparcia.

9. W jaki sposób zareagowałby/zareagowałaby Pan/Pani na przejaw przemocy domowej?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Ankietyowani mają wiedzę, by w przypadku wystąpienia przemocy domowej należy poinformować odpowiednie służby i stanąć w obronie osoby doznającej przemocy.

10. Jakie działania są najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi):

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów, najskuteczniejszymi działaniami wobec osób doznających przemocy domowej jest zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego i terapeutycznego, izolacja osób stosujących przemoc oraz umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia.

11. Co powinno się zmienić, by działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy były bardziej skuteczne? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi):

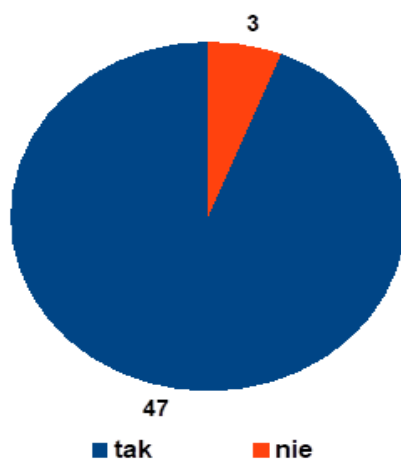
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów, aby działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej były bardziej skuteczne, należy podnieść świadomość społeczną na temat przemocy domowej, zwiększyć dostępność bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego, rozpowszechnić informację o dostępnych formach pomocy i miejscach, gdzie można się zgłosić w temacie przemocy domowej.

8.2. Badanie ankietowe przeprowadzone wśród młodzieży

Diagnozę zjawiska przemocy wśród młodzieży szkolnej dokonano na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród 50 uczniów klas VII i VIII Szkoły Podstawowej w Pszczółkach. Badania te umożliwiły pozyskanie informacji na temat wiedzy wśród młodzieży na temat zjawiska przemocy domowej. Ankieta została przygotowana przez psychologów i pedagogów szkolnych.

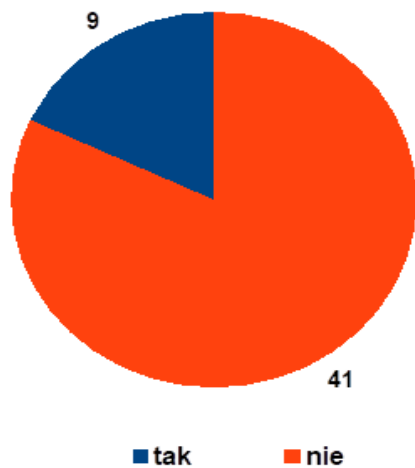
1. Czy rozumiesz czym jest zjawisko przemocy domowej?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Pośród 50 osób, 47 zaznaczyło, iż wie, czym jest przemoc domowa. Natomiast 3 osoby nie mają wiedzy na jej temat.

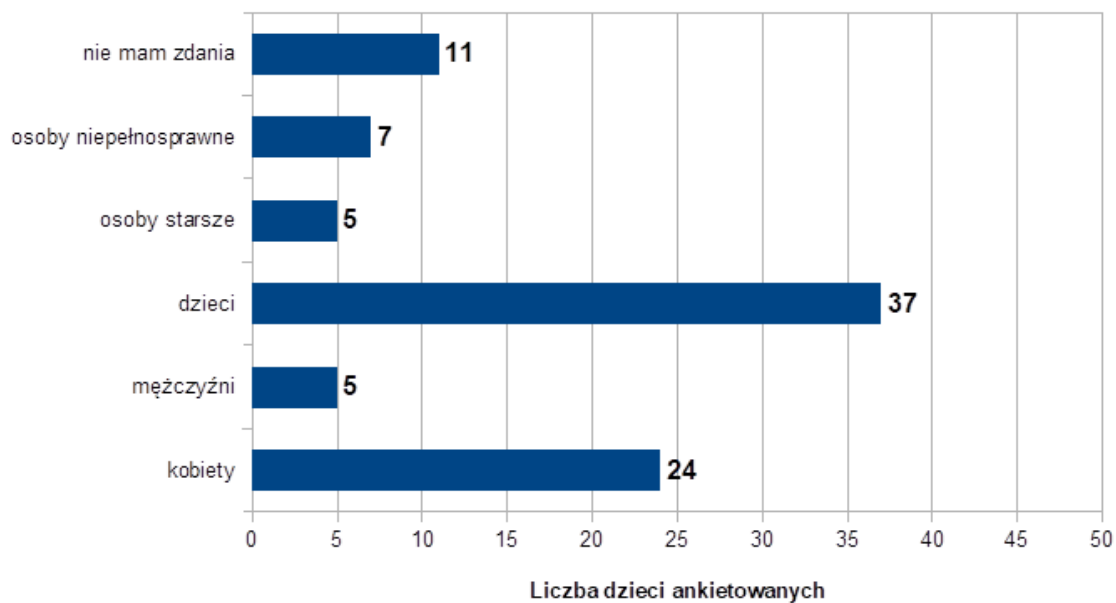
2. Czy spotkałeś się ze zjawiskiem przemocy domowej?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Ze zjawiskiem przemocy domowej nie spotkało się 41 osób, natomiast 9 osób tak.

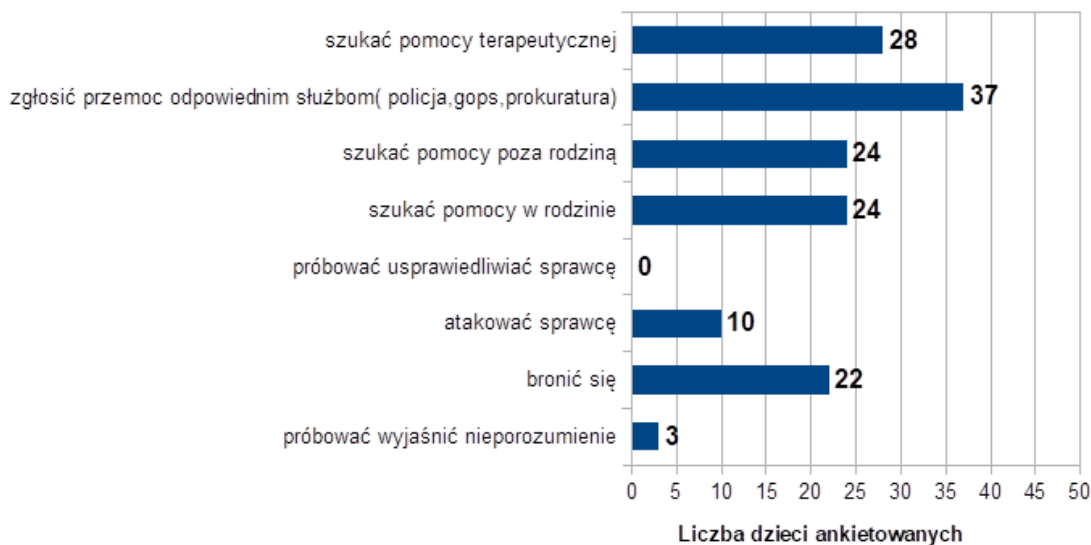
3. Kto według Ciebie najczęściej doświadcza przemocy domowej?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych, przemocy domowej najczęściej doświadczają dzieci i kobiety.

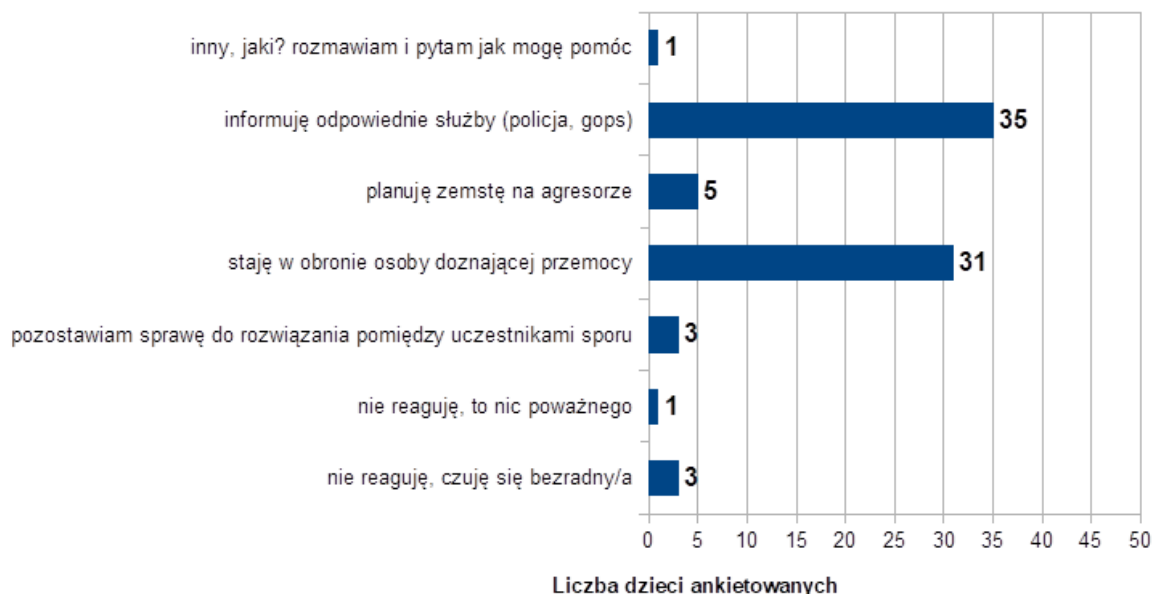
4. Jak Twoim zdaniem powinna zachować się osoba doznająca przemocy? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi):

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według respondentów, osoba doznająca przemocy powinna zgłosić przemoc odpowiednim służbom i szukać pomocy terapeutycznej.

5. W jaki sposób Ty zareagowałbyś/zareagowałabyś na przejaw przemocy domowej? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi):

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W przypadku przejawów przemocy domowej, młodzi ludzie, najczęściej wskazywali, że należy poinformować odpowiednie służby oraz należy stanąć w obronie osoby doznającej przemocy.

IV. Cel główny i cele szczegółowe programu

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej gminy Pszczółki na lata 2024 – 2030 jest ograniczenie zjawiska przemocy domowej, na terenie Gminy Pszczółki oraz ograniczenie negatywnych skutków tego zjawiska.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.

Cele szczegółowe programu:

1. Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

1.1. Podniesienie poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej, zmiana mentalności i uwrażliwienie mieszkańców Gminy Pszczółki na temat przemocy domowej.

Odpowiedzialny za realizację: Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Pszczółki, placówki oświatowe.

Sposób realizacji: rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów itp. w szkołach oraz przedszkolach na terenie Gminy Pszczółki.

Harmonogram: od 2024 roku praca ciągła.

Wskaźniki realizacji: liczba rozpowszechnionych ulotek, broszur, plakatów itp.

1.2. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.

Odpowiedzialny za realizację: placówki oświatowe, Policja, Zespół Interdyscyplinarny

Sposób realizacji: realizowanie w placówkach oświatowych programów, warsztatów profilaktycznych, pogadanek dotyczących przeciwdziałania przemocy/cyberprzemocy/przemocy domowej.

Harmonogram: 2024 - 2030.

Wskaźniki realizacji: liczba pogadanek, warsztatów, programów.

1.3. Prowadzenie edukacji w celu wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców.

Odpowiedzialny za realizację: GOPS w Pszczółkach, placówki oświatowe.

Sposób realizacji: szeroko rozumiana praca socjalna, objęcie rodzin wsparciem asystenta rodziny, szkoła dla rodziców

Harmonogram: od 2024 roku praca ciągła

Wskaźniki realizacji: liczba rodzin objętych pracą socjalną, liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, liczba zorganizowanych spotkań typu „szkoły dla rodziców”.

2. Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy.

2.1. Udzielenie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach, Posterunek Policji w Pszczółkach, ośrodek zdrowia, placówki oświatowe.

Sposób realizacji: podejmowanie interwencji w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej, realizowanie procedury “Niebieskie Karty”, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, udzielanie informacji na temat instytucji wspierających w/w osoby, zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej, dostęp do pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, upowszechnianie informacji na temat możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej. Ponadto, publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Harmonogram: od 2024 roku praca ciągła.

Wskaźniki realizacji: liczba interwencji związanych z przemocą domową, liczba założonych Niebieskich Kart A i C, liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, liczba osób doznających przemocy

domowej, liczba osób korzystających ze schronienia, liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej.

3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób, stosujących przemoc domową.

3.1. Oddziaływanie psychologiczne i terapeutyczne na osoby stosujące przemoc domową.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach, Posterunek Policji w Pszczółkach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Pszczółki.

Sposób realizacji: prowadzenie procedury "Niebieskie Karty", informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy i możliwości szukania pomocy, kierowanie osób do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, kierowanie osób do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym, wnioskowanie o objęcie leczeniem odwykowym osób stosujących przemoc domową i nadużywających alkoholu, wydanie tymczasowego nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wydanie zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Harmonogram: od 2024 roku praca ciągła

Wskaźniki realizacji: liczba wypełnionych formularzy NK D, liczba osób stosujących przemoc domową, liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, liczba osób skierowanych do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym, liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym, liczba osób uczestniczących w programie psychologiczno-terapeutycznym, liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, liczba osób, które ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny, liczba osób zgłoszonych na leczenie odwykowe, liczba spraw skierowanych do sądu.

3.2. Rozpowszechnianie informacji na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach.

Sposób realizacji: opracowanie i zamieszczenie informacji na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach.

Harmonogram: od 2024 roku praca ciągła.

Wskaźniki realizacji: liczba udostępnionych materiałów informacyjnych.

4. Pogłębienie i doskonalenia kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.1. Udział w szkoleniach, superwizjach, podnoszenie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej przez osoby na co dzień zajmujące się tą problematyką: pedagogów szkolnych, funkcjonariuszy policji, pracowników socjalnych, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Pszczółkach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Pszczółki

Sposób realizacji: udział w szkoleniach, konferencjach i superwizjach.

Harmonogram: od 2024 roku praca ciągła

Wskaźniki realizacji: liczba przeszkolonych osób.

V. Adresaci Programu

Zmiany prawne od 22 czerwca 2023 r. w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły m.in. na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych i kuratorów sądowych. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadziła zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup

robotycznych powoływane są grupy diagnostyczno -pomocowe.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Pszczółki na lata 2024 –2030 skierowany jest do mieszkańców Gminy Pszczółki, w tym:

- rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej;
- rodzin i osób doznających przemocy domowej;
- osób stosujących przemoc domową;
- świadków przemocy domowej;
- przedstawicieli instytucji, służb i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w tym do członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno- pomocowych.

VI. Przewidywane efekty realizacji programu

Zakłada się, że realizacja zadań wyznaczonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Pszczółki na lata 2024-2030 przyczyni się do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy poprzez:

- podniesienie świadomości i poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat problemu przemocy domowej oraz jego mechanizmów i skutków;
- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- podniesienie jakości usług i lepszą dostępność pomocy świadczonej osobom i rodzinom zagrożonym przemocą lub jej doznającym;
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym zwiększenie ich udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno- terapeutycznych oraz edukacyjnych lub/i wspierających;
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych przemocą i doznających przemocy oraz osób ją stosujących;
- wzmacnianie skutecznego, lokalnego systemu przeciwdziałania domowej i ochrony osób doznających przemocy wspomagającego funkcjonowanie osób i rodzin zagrożonych w/w zjawiskiem;
- zmniejszenie liczby przypadków przemocy domowej.

VII. Źródła finansowania programu

Realizacja programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy Pszczółki oraz budżetu państwa. Zadania Programu mogą być również finansowane z dotacji i środków pozabudżetowych pozyskanych z innych dostępnych źródeł.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy realizacji poszczególnych celów, ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów. Instytucje odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Pszczółki mają obowiązek gromadzić dane sprawozdawcze z realizacji Programu w zakresie je obowiązującym i zobowiązane są do przedstawienia Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego corocznych sprawozdań z ich realizacji.

Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie realizacji Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach, który zobowiązany jest raz do roku dokonać analizy realizacji zadań Programu w oparciu o dane za rok poprzedzający. Ewaluacja programu pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Pszczółki oraz na zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Efektywność programu i jego ocena mierzona będzie poprzez prowadzenie statystyk przez instytucje odpowiedzialne za jego poszczególne zadania, ich analizę ilościową i jakościową. W ewaluacji poddane ocenie zostaną rezultaty uzyskane w wyniku porównania z następującymi wskaźnikami:

- liczba oddziaływań interwencyjnych wobec sprawców: m.in. liczba osób wobec których zastosowano zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” m.in. przez Policję, pomoc społeczną, służbę zdrowia, oświatę, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe,
- liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród sprawców objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba osób stosujących przemoc domową objętych działaniami edukacyjno-korekcyjnymi,
- ilość osób skazanych z art. 207, art. 209,
- liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba rodzin, wobec których zakończono procedurę „Niebieskie Karty”,
- liczba rodzin, wobec których wszczęto ponownie procedurę „Niebieskie Karty-A” w okresie sprawozdawczym,
- liczba spotkań grup diagnostyczno- pomocowych,
- liczba wniosków do KPP i Prokuratury z informacją o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy,
- liczba wniosków złożonych do Sądu o wgląd w sytuację rodziny z uwagi na dobro dzieci,

IX. Sprawozdawczość

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy Pszczółki sprawozdanie z realizacji w roku poprzednim Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pszczółki na lata 2024-2030.

UZASADNIENIE

Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) została zmieniona ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Tytuł z ustawy „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” został zmieniony na ustawę o "przeciwdziałaniu przemocy domowej". Zastąpiono definicję przemocy w rodzinie na przemoc domową. Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz 424 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Aktualnie na terenie Gminy Pszczółki obowiązuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie przyjęty Uchwałą Nr XXIV/266/13 Rady Gminy Pszczółki z dnia 18 grudnia 2013 r..

Program stanowi narzędzie do efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym, a także stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową. Program zawiera charakterystykę przemocy domowej jako zjawiska społecznego, wykaz celów, zadań do realizacji, adresatów Programu oraz określa podstawy prawne podejmowanych działań. Podstawę Programu stanowi diagnoza problemu przemocy domowej i jego rozmiarów na terenie gminy Pszczółki.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.